

BÁCSKAI HIRLAP

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Előfizetési árak:
Egy évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 4 kr.
Hétfői szám 2 kr.

Nyitlér soronkint 20 krajczár.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca Vojnich-palotában

Megjelenik minden **hétfőn** délben, **szerdán, pénteken és vasárnap reggel.**

Felelős szerkesztő:
Dr. CSILLAG KÁROLY

Főmunkatársak:
Dr. RÉVÉSZ ERNŐ
KONDOR OTTÓ

Társzerkesztő:
Dr. BLAU GÉZA

Hirdetési díjak:
a 16 részre felosztott oldalon egy hely — a 30 kr kincstári bélyegilletékek együttl — 1 frt. $\frac{1}{6}$, $\frac{1}{2}$ vagy egész évi hirdetések-nél árkedvezmény.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Kiadóhivatal:
Kossuth-utca Vojnich-palotában

A kávé-ozsonna.

A városi életnek legfontosabb szerve a közigazgatási bizottság, a melynek hivatásszerű feladata mindenkori ki-puhatolni azokat a hiányokat, amelyek az egyes ressortoknál felmerülnek.

S mégis bárhova is forduljunk és kérjünk felvilágosítást arról, hogy egyik másik hiányt miért nem pótolják, mindenkoron azt halljuk, hogy a városnak ennyi és ennyi kiadása van, nincsen pénze sem ehhez sem ahhoz, nincsen pénze a sötétség ellen a petróleumlámpákra, nincsen pénze a rendőrségi létszám szaporítására, nincsen pénze a köztisztaság által igényelt leg-primitívebb intézkedésekre.

Igaz, hogy mi a városi ügykezelések élén álló hivatalnokokat tesszük első sorban felelőssé a felmerült hiányokra és ők joggal védekeznek azzal, hogy én erről nem tehetek, mert a tanács nincs segítségemre, de ilyen esetben elvárjuk attól az ügykezelés élén álló férfitől, hogy ne nekünk mondja el panaszát, hanem *nyíltan és leplezetlenül szólaljon fel a közgyűlésen a hiányok miatt.* Ezáltal teljesen szabadul úgy a saját szempontjából, mint a nyilvánosság szempontjából a további felelősség alól és amíg ezt nem teszi, addig nekünk azt kell feltételeznünk, hogy ő a viszonyokba belenyugodott.

De ha az egyes szakügyek élén álló hivatalnokok ezen kötelezettségüknek meg nem felelnek, mire való akkor a közigazgatási bizottság?

Vajjon nem azért lett a közigazgatás ezen orgánuma szervezve, hogy ott az *általános hiányok* pótlásáról gondoskodva legyen?

Ezt szem elől téveszteni ennek a bizottságnak nem szabad, ha pedig szem elől téveszti, akkor működése hiábavaló delutáni kávé-ozsonnázásnak tekinthető, ahol szellemesen és kevésbé szellemesen lehet csevegni a tortáról a legutóbbi divatról és holmi egyébéről, de a hol a komoly városi ügyet egy lépéssel sem viszik előre!

Különfélék.

— **Kinevezés.** A király Czehula Dezső óbecsei járásbirósági aljegyzőt a török-kánizsai járásbirósághoz albiróvá nevezte ki.

— **Uj jegyző Bácsban.** Bács községben jegyzővé Tripolszki Béla vajszi körjegyző választott meg.

— **Felfüggesztett mérnök.** Knoch Györgyöt, Zenta város főmérnökét felfüggesztették hivatalától. Knoch az ottani bírósági épület építésénél az előirányzott hatvanötezer forintnyi költséget önkényileg 18.000 frttal túllépte. Knoch hajlandó volt a 18.000 frtot sajátjából megtéríteni, de a város az ajánlatot nem fogadta el; hanem megindította ellene a bírói vizsgálatot.

— **Színügyi bizottsági ülések.** Városunk színügyi bizottságának ülései minden pénteken d. e. 11 $\frac{1}{2}$ órakor tartatnak. A bizottság tagjait és az érdeklődő közönséget az elnökség ez uton értesíti arról, mivel a bizottsági ülésre külön meghívók nem küldetnek szét.

— **Terjed a tifusz.** Óbecsén az utóbbi napokban nagyobb mértékben lépett fel a haszifusz. Zentán szintén járványszerűleg grasszal a veszélyes betegség.

— **Bejártam kétszer a világot** — s boldogságom a veszély! — Igy énekelhetett az a furfangos elzüllött kinézésű fűszerkereskedő-segéd, a ki tegnap este 10 órakor bekopogtatott a Horgosi János kocsmájába hogy ott magát az éjlele meghuzza. A kocsmában többek között két cigányasszony is tartózkodott, a melyeknek egyike 34 frtnyi pénzét egy vászonzacskóba csavarva, azt feje alá rejtette. A világot bejáró fűszersegéd kiteve magát a boldogság veszélyének szerencsésen kikaparta a cigányasszony feje alól a pénzeszsákokat s azzal eleblabolt. A tolvaj nevét az ismeretlenség homálya fedi, mivel a kocsmáros mulasztása folytán — a kit e miatt a rendőrség érzékenyen megbüntetett — azt be nem jelentette. A rendőrség mindazonáltal a leg-szelesebb körben megindította a nyomozást.

— **Az új izr. templom felépítése** érdekében tegnap a szent egyet helyiségében megtartott nagygyűlésen az új zsinagóga felépítése ki lett mondva. A nagygyűlést Geiger A. Mór a hitközség elnöke nyitotta meg bevezető rövid beszédében előadva a nagygyűlés egybehívásának indokait. Utána Hartmann Rafael a templomépítő bizottság elnöke adta elő tervezete programját, hiven esetetve a szabadkai viszonyokat, amelyek bármennyire is nem a legkedvezőbbek, mégis elég alkalmasak arra, hogy a nélkülözhetlenné vált új zsinagóga felépíthető legyen. Őt csakis a lelkesedés bírta arra, hogy a nagy felelősséggel járó templom-építés ügyének vezetését magára vállalta és ezzel a lelkesedéssel eddig legalább mindenfelé találkozott és erős bizalma van ahhoz, hogy a

bizottság és a nagyközönség támogatása azt fogja eredményezni, hogy a legközelebbi időben már megszűnik az a tarthatatlan állapot amelyet az izr. templom ódsága folytán a községnek elviselni kellett. Szavait a jelenvolt 100—120 tagból álló közönség lelkesedéssel fogadta, annál is inkább, miután tényleg neki köszönhető az e téren történt eddigi haladás. Utána dr. Klein József lórabbi terjesztette elő részletesen az építkezési terv módoszatait és ismertette a bizottság eddigi működését. Nemcsak a tervet ismertette, de egyúttal megvilágította a tervezett építkezés folytán a régi templom és az építendő templom üléseire vonatkozó átmeneti intézkedéseit. Ezek szerint a régi templom üléseit az erre kiküldött bizottság végonyilag felbecsüli és ugyan-csak becsü alá kerülnek az új templom ülései. Azok akik egyrészt az új templom építésére már kölcsönt adtak, az ülések beszerzésénél beszámítással élhetnek — de ez esetben ha a régi templomban is volt ülések, csak egyik beszámítási jogukkal élhetnek — mert a templom felépítése nagy és sürgős anyagi áldozatokkal jár. Egyúttal a templomépítés terveit elkészített dr. Klein Jakab temesvári főmérnöknek már ezuttal köszönetet ohajt megszavaztatni, az ugyszólván eddig ingyen teljesített munkálatokért és anyagi áldozatnak tekinti a lelkes főmérnök működését és illeendőnek találja, hogy annak idejében az erre felhatalmazott bizottság kellő méltánylásban részesítse dr. Klein főmérnök lelkes működését. A tervek 2 napon át nála a délelőtti órákban betekintheők és így mindenkinek módjában áll az esetleges észrevételeket megtenni. Az ezen indokkal beterjesztett javaslatot a nagygyűlés a templomépítés kimondása mellett egész terjedelmében elfogadta és a templom-építő bizottságnak teljes meghatalmazást adott az építkezés keresztülvételére.

— **A vak kintornás.** Balogh Lajos ezelőtt két évvel mint vasuti alkalmazott elvesztette mindkét szemének világát s keresetképtelenné lön. A miniszterium a hova Balogh annak idején segélyért folyamodott, a szegény világtalannak egy kintornát és egy lovat ajándékozott. Balogh ezzel az újabb tőkével azután bejárta a fél országot két vezetőjével, a kiket erre a célra felfogadott. A kintornaüzlet jól jövedelmezett, s a vak embernek egy néhány forint megtakarított pénze is volt, a mikor tegnapelőtt Szabadkára érkezett. Minálunk azonban ugy-látszik a levegő is olyan, hogy a ki azt beszívja bűnös tette vetemedik. Balogh két vezetője sem járt el másképp. Ellopták a szegény ember megtakarított filéit s odébb álltak. A magával tehetetlen kintornás a rendőrséghez folyamodott, a mely rögtön intézkedett a két hűtlen vezető elfogatása iránt, s a vak kintornás mellé egy új vezetőt adva a szomszéd városba vezettette.

— **Kereskedők panasza.** A napokban egy helybeli tekintélyes kereskedőt megbírságot a rendőrség azért, mert magtára előtt a kocsi az utat elfoglalták úgy, hogy annak folytán a közlekedés megakadályozva volt. A rendőrség már megfélekedt arról, hogy az adott körülmények között a bírság őt illetné meg igazságosan, mivel az ő kötelessége olyan rendszabályokat életbe léptetni, amelyek egyrészt a közlekedés módját megállapítanak, másrészt a kocsisok tanítanak és utasítanak az elhelyezkedésre vonatkozólag. A kocsi ha akar hallgat a kereskedőre, ha nem akar akkor nem, és így végső esetben is ő az oka a közlekedés végtelen megakadályozásának és büntetőjogi felelősséggel csak is ő tartozik. Ezek a kocsisok nem állanak a kereskedő szolgálatában, hanem az eladó felfogadó emberei és a vevő kereskedőtől teljesen függetlenek, és eljárásukért mégis a kereskedőt tenni felelőssé és büntetni ez a jogrenddel össze nem fér.

— **Tolvaj cselédleány.** Sztojkovics József szabadtai lakosnak f. hó 16-án este a midőn nyugodni térve kabátját levette, pénztárcájából nyomtalanul eltűnt 30 forintja. A szobában Petrinov Marcsa cselédleányon kívül senkisé fordult meg s így a gyanu csak őt érthette. A gazda faggatásaira azonban konokul tagadta a lopást, a ki ennél fogva a rendőrséghez fordult panaszával, kérve a leány kihallgatását. Petrinov Marcsa ellen meg is indított a vizsgálat, de a 30 frt még eddig nem került elő.

S Z I N H Á Z.

Kornevillei harangok. Szombat október 16. Szép számú közönség élvezte a „Kornevillei harangok” előadását. Ferenczy (Henri) ének-számaival érzéssel és tisztán énekelt. Voltak azonban olyan számai is, a melyekben némi fáradságot lehetett észlelni hangján s ezeket azután nem is volt képes a kellő hatással előadni. Ledovszky Mariskát (Zsermén) is valószínűleg valami privát dolog bosszanthatta a mi nagyon is meglátszott rajta. Minden kedv nélkül játszott s énekére sem fordított annyi gondot, a minőhöz eddig az ő részéről hozzá voltunk szokva. Kár az életben előforduló kellemetlenségszűlte benyomásokat a színpadra vinni. A közönség nem képes egy ismeretlen fájdalomra részt venni, ő csak a vig és pajkos Zserménre és nem a megbántott vagy bosszankodó Ledovszky Mariskára kíváncsi, ha az a színpadon megjelenik. A mi, máskülömben kedves és kitűnő primadonnánk részéről ehhez nem vagyunk hozzá szokva. Ha ehhez hozzászoktatni akarná valaki a közönséget, a rövidebbet mindenesetre az illető színész vagy színésznő huzná. Sugár Aranka (Szerpolette) ellenben ez este szerepét kiaknáta s eleven, kacagató játéka mellett igen szépen énekelt. Tapsokban nem volt hiány, sőt bőven részesült is abban. Gergely (Jean) kis szerepében a régi jó volt. Lomniczy (bíró) hásszerelmesei köntösét ma ismét félredobta s beugrott operette buffónak. Mindamellet hogy fényesen oldotta meg a bíró szerepét s a komikus szerep vizsgálat ismét kitűnő sikerrel tette le a könyvekig megkacagatva a közönséget, ismétellen felszólalunk ez ellen a szélsőség ellen s kimondjuk utjól, hogy ez az állapot határozottan abszurdum. *Merénylet ez a mi itt előkötötték s a legnagyobb erőlylyel kelünk ki ez ellen s a színművészet nevében és a közönség érdekében követeljük, hogy Lomniczy, a ki mint drámai hős lett szerződötve, legyen vagy drámai hős, vagy operette-buffo komikus. Mindkettő nem*

lehet s nem is szabad annak maradnia! Ripacséknál a drámai hős lehet minden, Szabadtán azonban nem lehet más, mint drámai hős. Reméljük, hogy most utóljára kényszerítettek bennünket ennek a kijelentésére. Deréki Antal (Gáspár apó) ja két részre osztható. Mint a pénzügyítő gazdag zsugori, nagyon gyenge volt. Az a megkapó hatásos jelenet, a mikor váratlanul megkonduinak a kornevillei harangok s ő elárulva, meglepetve tudja magát s pénzét elrejtteni igyekezve azt szerteséjjel dobja; majd az ijedtségtől megtörve a földre zuhan s megőrül, minden drámai erőt mellőzött. A közönség közömbösen nézte végig mozdulatait s a mig ezen hatásos drámai jelenet után vehemens erővel szoktak felzudulni az elismerés tapsai, addig ez este ennél a jelenetnél a kezek mozdulatlan maradtak. Szerepének második részén, a szegény, koldussá és őrültté lett Gáspár apó alakításán meglátszott hogy Deréki nem csak ügyes rendező, de jó színész is tud lenni. A megőszült és megtört, sőtét éjbe burkolt elméjü koldus alakján, játéka és „csin családavér” dalán semmi kifogásolni való sem volt, sőt azt határozottan dicsérni lehet. A közönség is hálásan jutalmazta meg Derékinek ezt a sikerült alakítását és játékát, a mit nyílt színen tapsaival ki is fejezett. A kar és zenekar szép összhangban énekelt és játszott ez este.

„Éjjel az erdőn”, népszimnű 3 felv. vasárnap október 17. — Zsufolt ház. — Első eset ez évadban s immár reméljük hogy az előre féltett mostoha sors nem fog jeles szintársulatunkra nehezedeni s a közönség fel fogja gyakran keresni azt a helyet — a színházat — a mely nemesit, tanit, szórakoztat s ahol rövid időre bár, de elfelejtkezünk a mindennapi keserves létért való küzdelemről. — Beniczkyne Bajza Lenke „Hármas határ” cz. regényének Rákosi Jenő által kidolgozott 3 felvonásos népszimnűve, tegnap este szép sikert aratott, bár a meseje és kidolgozása egyáltalán nem valami jeles munka. A siker orozslánrésze a szereplőket illeti.

Keltő a kis lány!

Ledovszky Mariska és Sugár Aranka, kik ez este valóban vetélkedtek egymással, hogy melyik lopja be magát előbb és mélyebben a közönség szívébe. Hiába volt azonban minden erőlködésük, egyik sem multa felül a másikát. Egyenlően arattak sikert, eleven kedves játékkal és énekükkel. Taps volt quantum satis. Ferenczy a pipogya Gyuri és Gergely József Marcsi alakjában kiegészítő páru szolgáltak a „keltő kis lány”-nak. Hogy jól játszottak és énekelték bizonyítja az is, hogy a sűrű tapsokból kivették a saját részüket s jutalmul megkapták a „keltő kis leányt.” Rélay Gyula (Paczor) szerepemtudásban szenve-

dett, ami tekintettel jeles és sokoldalú tehetségére, kárhözható mulasztás, *Lomniczy* (Májás) gigerli ruhában gigerli szokásokkal és mozdulatokkal, kezében az „Előleges jelentés”-sel melyel magát mint a társulat drámai hásszerelmese mutatta be? a pesti ficsur szerepét jelesen játszotta. *Ernyei* (Balogh Imre) jó organum felett rendelkezik, de játéka szegletes, s nem tud különbséget tenni az indulatos és szelid hangszuloyozás között. Ha ezt megtanulja, jó színész válik belőle. *Deréky* Antal (Zátonyi) kis szerepéből nem csinálhatott sokat, de ahogyan azt eljátszotta az minden tekintetben sikerült volt. *Tábor* Emil (Rektor) miután keveset kellett beszélnie s gyenge hangján kívül mimikai szerepe is volt, ez este sikerülten játszott. A berugottat jól utánozta s a mellett, hogy jól játszott, nem esett tulzásokba. *Ebergényiné* (Ágnes) csiri biri apró szerepét szintén jól játszotta. *Pesti Ithász* Lajos színigazgató pedig ne ereszkedjen le a jövőben ripacsékhoz s a színlapokon kerülje azokat a jelzéseket a melyek nem hogy használnak, hanem eszünkbe juttatják a vándorló és szakarendű, színésznek csufolt trupp a rut szokásait.

Törvényszék.

— **Hogy lesz a százasból tizes.** Fábían Nácsi Jakab nimet zatyafi és b.-almási örömhely tulajdonos, a legutóbbi matheovicsi vásár alkalmával beállt bűvészeknek. Ezt a bűvészetét Mukits Miklós szabadtai kormáron próbálta ki, a ki véletlenül a vásárról hazatérőben, egy liter borra belért az ő házába. Mukitsnak nem lévén apró pénze, átadott Fábíanak egy százast, hogy azt váltssa fel neki. Fábían rég nem látott már ilyen nagyfejű bankót s ez okból nem is ismert reá s azt csupán egy rongyos tizesnek deklarálta. De mivel neki még csak egy tizeze sem volt felváltani, átrándult a szomszédos Grünfelder Jánosnak kormájába, ahol a tizezt fel is változták. Mikor Fábían a felváltott tiz ezüst forintot leolvasta Mukits elé az asztalra, az álmélkodva várta a többi kilenczvenet is. Mikor végül Fábiantól megtudta hogy ő neki csak tizezt és nem százast adott, ezeu csalási műveleten óriásilag megbotránkozott és követelte a még hiányzó kilenczven forintot. Hiába kérte, hiába követelte, nem kapta meg s így kénytelen volt Fábían Nácsi Ignác bűvész urat sikkasztásért feljelenteni. A beidézt és kihallgatott tanuk vallomásai alapján a helyb. kir. törvényszék beigazolt-nak látta a sikkasztás vétségét s Fábiant egy havi fogházra el is ítélte. A hiányzó 90 frt erejéig Mukits sommás uton perelte Fábiant mely összeg megfizetésére Fábían el is ítél-tetett. Vagyontalansága folytán azonban az összeg ezidőszert behajthatatlan.

MÉSZÁROS MIKLÓS

BUDAPEST, V., Nádor utca 5.

Postafiókszám 237.

A magyar királyi osztálysorsjáték igazgatósága által kinevezett budapesti főelárusítójánál kaphatók a

M. KIR. OSZTÁLYSORSJÁTÉK

eredeti sorsjegyei.

Meghatározott csekély betét! Legmagasabb nyeremény-esély. Legnagyobb nyeremény esetleg 1 millió korona. Legközelebbi húzás: 1897. évi november hó 11-én.

Megrendeléseknél postautalvánnyal beküldendő:

1 egész	1 fél	1 negyed	1 nyolczad	sorsjegyért.
6 forint	3 forint	1 frt 50 kr.	— 75 kr.	

A nyeremények jegyzéke megjelenik minden laphan. — A hivatalos nyereményjegyzéket minden sorsjegyvásárlónak 8 nappal a húzás után megküldöm. — Hivatalos játéktervezetet kívánatra ingyen és bérmentve küldök szét.